

Aan

Staatssecretaris IenW

nota

Beslisnota Kamerbrief aanbieding KiM-onderzoek: "Waar is de ov-reiziger gebleven?"

Aanleiding

U heeft op 26 september jl. tijdens het commissiedebat over de Hoofdrailnetconcessie de Kamer toegezegd het onderzoek "Waar is de OV-reiziger gebleven" van het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM) te delen¹. Het KiM publiceert dit onderzoeksrapport op 10 oktober. Met de bijgevoegde Kamerbrief informeert u de Kamer over de publicatie, maar voorziet deze niet van duiding t.a.v. conclusies in het rapport. Met de brief geeft u aan de uitkomsten van het KiM-onderzoek mee te nemen in uw gesprekken met de OV-sector.

Geadviseerd besluit

Kennis te nemen van het de Kamerbrief en in te stemmen met verzending naar de Tweede Kamer.

Toelichting op onderzoeksrapport

Sinds de COVID-19-pandemie is het (mobiliteits)gedrag van Nederlanders veranderd. OV-gebruikers hebben meer gedragsveranderingen doorgemaakt dan niet-ov-gebruikers en het aantal check-ins in het ov ligt in de periode april t/m december 2022 op doordeweekse dagen nog ongeveer 20% lager dan in 2019. In hoofdlijnen zijn vijf conclusies te trekken over de gedragsveranderingen tussen 2019 en 2022 die van invloed zijn op de mobiliteit:

1. Nederlanders ondernemen gemiddeld ongeveer 6% minder (vrijtijds)activiteiten buitenshuis. Voor mensen met een voorkeur voor de trein (-10%) of voor bus, tram of metro (btm) (-23%) is die afname in (vrijtijds)activiteiten sterker dan gemiddeld.
2. Vóór de pandemie werkten Nederlanders gemiddeld 11% van de werkuren thuis, tegenover ongeveer 23% eind 2022. Voor ov-forenzen is het aandeel thuiswerkuren zelfs gestegen van 15% vóór de pandemie naar 36% eind 2022.
3. Door de mogelijkheden voor digitale vergaderingen is het aantal zakelijke reizen afgenomen. Eind 2022 maken werkenden ongeveer 21% minder zakelijke reizen dan vóór de pandemie. Onder ov-forenzen is de daling 55%. Wel verwachten werkenden op de lange termijn weer iets meer zakelijke reizen te gaan maken. Gemiddeld verwachten zij dan ongeveer

¹ Toezegging aan de Kamercommissie voor Infrastructuur en Waterstaat 'Conceptverslag Hoofdrailnetconcessie (HRN)' 26 september 2023, kenmerk: 2023D40782

TER BESLISSING

Datum

9 oktober 2023

Onze referentie

Vul hier het CM-nummer in

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
OV en Stations

Beslistermijn

Vul hier een concrete en
realistische datum in (dd-mm-
jjjj)

Bijlage(n)

Vul hier het aantal bijlagen in

- 17% minder zakelijke reizen te maken dan vóór de pandemie. Ov-forenzen verwachten ongeveer 44% minder zakelijke reizen te maken.
4. Niet alleen nam onder ov-forenzen het aandeel thuiswerken relatief sterk toe en het aandeel zakelijke reizen sterk af, ook nam het aantal werkenden af dat het ov kiest voor het woon-werkverkeer. Relatief gezien gaan ongeveer 9% minder werkenden met de trein naar het werk en 31% minder werkenden reizen per btm. Overigens kent met name de daling voor btm een relatief grote onzekerheid vanwege beperkte responsaantallen.
  5. Het aantal mensen dat er de voorkeur aan geeft om per ov naar (vrijetijds)activiteiten te reizen, is afgenomen. Onder mensen die in 2019 de voorkeur gaven aan het ov is sprake van een daling in voorkeur voor het ov van 49% tot 75% voor de verschillende activiteiten. Een veel kleiner deel van de mensen heeft tussen 2019 en 2021 een voorkeur voor het ov ontwikkeld. In totaal ligt het aandeel mensen met voorkeur voor het ov voor de verschillende activiteiten in 2021 relatief gezien met 10% tot 38% lager dan in 2019. Informatie over de voorkeuren in 2022 ontbreekt.

Het is aannemelijk dat deze gedragsveranderingen grotendeels structureel van aard zijn omdat reizigers al langere tijd niet meer in hun activiteiten gehinderd worden door contactbeperkende maatregelen. De mogelijkheden om reizigers weer te overtuigen vaker het ov te gebruiken lijken daarnaast beperkt. Er liggen echter ook andere factoren dan de COVID-19-pandemie ten grondslag aan deze gedragsveranderingen, zoals een hoge inflatie en een afschaling van de dienstregelingen. Wanneer de dienstregelingen weer opgeschaald zouden worden, is bijvoorbeeld te verwachten dat een deel van de reizigers terugkeert.

Het KiM publiceert dit najaar een nieuwe prognose van de reizigersontwikkeling voor de middellange termijn. U wordt het ter zijner tijd over geïnformeerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
01	Kamerbrief aanbidding KiM-onderzoek 'Waar is de ov-reiziger gebleven?'	
02	Brochure 'Waar is de ov-reiziger gebleven?'	Publicatie van het KiM
03	Achtergrondrapport 'Waar is de ov-reiziger gebleven?'	Publicatie van het KiM

Datum

9 oktober 2023

Onze referentie

Vul hier het CM-nummer in

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
OV en Stations

Aan

Staatssecretaris IenW

Bijlage(n)

Vul hier het aantal bijlagen in